

НАРОД

»Народ« излази свакога дана по подне.
Штампариа се налази у улици Коломбо број 6.
Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају!
Огласи и белешке заплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.

СТАРИ КРАЉ

Пре седамдесет и четири године, на данашњи дан, у Београду на Теразијама, у књажевском двору, родио се принц Петар Карађорђевић, коме је било суђено да понесе српску краљевску круну у данима великих победа и најтежих искушења наших.
Дошавши на престо Србије вољом народа, као изабрани краљ, одмах је обележио своју владавину једним у старним режимом, који је дао маха, да се све снаге народне, дотле трошене у политичкој борби за унутрашњу слободу, развију и делују тако, да се обновљење и снажење одмах осетило у свима правцима народног живота.
Све реформе и све аспирације, имајући за основицу јаку демократску подлогу, за време владавине Краља Петра Карађорђевића, увек су спровођене, дотле у Србији непознатом, заједницом, и имале су снажан израз, који су добијале од праве и опште потребе изражене у њима.
Тако радећи имали смо економску независност, здраве финансије, а остале функције у земљи биле су на путу најбољег санирања.
Напон обновљених и оживотворених народних снага нашао је најбољег израза у ослободилачком рату 1912 године, који је донео једном делу наше браће слободу, а другом делу наду, и појачао веру у Србију и тиме, у наци-

оналном смислу, дао јој праву и дуго очекивану улогу.
Баш та улога, то природно и већ дозрело, и самим догађајима изазвано, манифестовање Србије, као земље од будућности и са историском улогом, дало је повода нашим вековним непријатељима, да покушају насилно пресећи ток ствари и Србију бацити у један подређени положај, или је, у опште, уништити.
И ми сад преживљујемо дане велике борбе и тешких искушења, али налазећи се међу пријатељима и Савезницима на чијој је страни правда и слобода, коју ће нам ове борбе донети...
Краљ Петар Карађорђевић у прошлим данима изазивао је побожно дивљење примајући почаст победа, успеха и славе као плод заједничког напора и рада са народом; у овим данима искушења тешких, нека нам Он, својом вером и надом у победу, својом стрпљивошћу и истрајношћу, буде пример с којим се поверења Он узда у народ с којим је делио дане славе, победа и успеха.
Жртве, које је поднео Српски Народ у овим данима борбе, то краљевско поуздање у народ, наша праведна ствар брањена и крвљу наших Савезника, донеће Нашој Земљи отету слободу и вратиће Старог Краља у Његову Земљу.

ГЛАД

Цирих. — »Арбајтер Цајтунг« у једном чланку о економској ситуацији пише: »У Аустрији се у маси налази стока, која је реквирирана од сељака. Сељацима се одузима и последња крива, тако да кроз кратко време нећемо имати ни крива ни млека. Напротив — горко опажа лист — слободно скакућу по гајевима јелени и дивокоче, па што се влада не усуђује да од аграраца затражи дозволу за ловљење тих животиња.«
Тршћански »Лавораторек« истиче, да упркос напора и брига намесништва и комисије за исхрану, није се могло никако побољшати снабдевање приморја. Исти лист каже да је сад у залудно више крити, да »свакодневно умире велики број особа, тико и незнано, од глади, угаснувши се као што се гаси светиља у којој уља нема.«

НАД ЗАГРЕБОМ

Рим. — Између епизода италијанске авиатике у току последње аустријске офанзиве вредна је да се помене епизода о познатом лету на Загреб. Лет је извршен 11 јуна у Јутро у циљу извиђања и пропаганде. Двоструки циљ је потпуно постигнут. Поручник Локатели бадио је на масу сакупљену на главном загребачком тргу (Јелачићевом) прогласе, у којима се јавља, да се Чехо-Словаци боре раме уз раме са италијанским трупама.
Непријатељска против-аеропланска ватра била је врло јака, али је остала без успеха, као и над Градом и

Љубљаном, где су вршени такође летови.
У Загребу, Локатели је летео врло ниско снимивши неколико фотографија светине, која је плескала италијанском аероплану.
Између бачених листића било је много примерака писама доктора Трумбића упућених ђенералисиму Боројевићу, у којима му јавља, да се стотине хиљада потлачених бора на страни Спораума, многи у источној војсци са Србима, а многи још уз америчку војску на западу.

ЗАХВАЛНОСТ РИМА

Рим. — Данас је закључено купљење потписа, који ће се предати у име захвалности Француској и Савезницима на дан 14 јула. Број потписа је 400.000, што значи, да је скоро цело римско становништво схватило као дужност да покаже своје симпатије народима Спораума. Ковчег од злата и бронзе, у коме ће бити затворени потписи, јуче је донесен председнику министарског савета Орланду и изложен је публици на гледање.

УКРАЈИНА

Берн. — Телеграми из различитих извора представљају стање у Русији као врло критично. Покрет противу болшевика и Немаца расте све више.
Революционари, противници болшевика, охрабрили су се и отпочели да раде са успехом. Чехо-Словаци заузели су целу железничку сибирску пругу.

Јавља се исто тако да је отпочео озбиљан покрет у јужној Русији противу болшевика и Немаца, а нарочито у Украјини је узбуђење и ради се на томе да се стресе немачки јарам.
Један армиски корпус састављен од револуционара противника болшевичких, који предводе бивши руски официри, наступа и даље ка Кијеву, где се налази ђенерал Ајхорн, стварни гувернер Украјине.
Революционари су тукли до сада свуда немачке трупе. Поред осталог против болшевички елементи успели су да прекину везу између Кијева и Одесе. У Одеси је генерал Бем Ермоли, командант аустро-угарских трупа у јужној Русији. Одеса је изолована.
Покрет противу Немаца у јужној Русији

СОЛУНСКИ ФРОНТ

Лондон. — Напредовање савезничких трупа у Албанији озбиљно брине Аустрију. Ово напредовање је нова и трајна акција на балканском фронту, где сваки војнички успех мора имати неминуване и важне последње на политичком пољу.
Линија садашњег борбеног фронта простире се од Деволи до Јадрана, на фронту од преко 60 миља. Французи, који оперишу између Деволи и Томарика, добро су напредовали и заузели важне висове. На левом крилу Италијани су заузели Фиери, које је на 10 миља од обале и аустријске су трупе при-

је у тесној вези са убиством графа Мирбаха. Штокхолм. — Број украјинских сељака устаника све више расте и већ је достигао до 200.000. Сви су добро наоружани и опремљени и у сукобима са Немцима свуда туку Немце.

АУСТРИЈСКИ МАНЕВАР

Базел. — Аустријска влада допушта са унапред смишљеним планом, да се развија раднички покрет, и даје му чак извесну слободу у акцији. Овај покрет шири се и личи на општи штрајк, и треба да створи утисак, у Немачкој, да је потребно сазвати конгрес за мир.
Аустријска влада покушава да ступи у ближе односе са неким политичким људима који имају утицаја на Савезнике, да би припремили преговоре о миру не само у Швајцарској, већ и у Штокхолму, Христијанији и другим неутралним земљама.

тиснуте на овој линији. Есад пашини одреди боре се на страни Савезника и веома велике услуге чине Савезницима у овом крају, који је њима досада мафи.
И ако је ово напредовање на простору, који је удаљен 70 миља од центра солунског фронта, показују се ипак знаци нервозе такође код непријатељских трупа на овом последњем сектору.
Последњи француски коминике о операцијама у Македонији јавља, да се опажа извесна активност у кључу Црне, где је, после снажног бомбардовања, непри-

ФЕЉТОН

ТИ ДЕ КОПАНАН:

ЗНАК

1
Мала маркиза од Рендон још спаваше, у својој заклоучаној и намирисаној соби, у својој великој пријатној и ниској постељи, на застирачу од лаког платна, танког као чипка, пријатног као пољубац; спавао је сама, мирно, срећним и дубоким снам распустењем.
Пробудише је гласови који су живо говорили у малом плавом салону. Она познаде своју пријатељицу малу бароницу од Гранжеви, која се препирала са собарицом да уђе, јер јој је ова спречавала улазак код своје госпоње.
Мала маркиза устаде, погледом окрете кључ у

Госпођа од Гравжери одпоче, да плаче, лијући оне лепе бистре сузе, које стварају жену заноснијом и мучаше не бришући очи, да не би подрвенеле:
»Ох, драга моја, то је гнусно, гнусно, то што ми се догодило. Нисам цело ноћи спавала баш ни часка; чујеш ли баш ни часка. Гле, опипај моје срце, како куда.«
И пошто је узела руку своје пријатељице она је стави на своје груди, на тај округли и чврст обмотач женског срца, који је често људима довољан, и спречава им да ништа више не траже испод тога. Њено срце је заиста јако куцало.
Она продужи.
»То ми се десило јуче преко дана... око четири часа... или четири и по. Не знам баш тачно. Ти

знаш добро мој стан; ти знаш мој мали салон, онај у коме сам увек, који гледа на улицу Сен Лазар; и да сам уживала да седим поред прозора и посматрам како пролази свет.
То је тако весело, тај део око железничке станице, тако немиран, тако жив... Једном речју, то водем! Дакле јуче, седела сам на ниској столици намештена у отвору прозора; прозор је био отворен, и насам на наша мислила: удисала сам свеж ваздух. Ти се сећаш, како је јуче било лепо време!
На једанпут приметим, да се на другој страни улице налази исто тако једна жена обучена у црвено; ја сам била у плавом, ти знаш моју лепу плаву хаљину. Нисам познавала ту жену, нову укућанку, која је ту пре месец дана; и пошто

је месец дана падала киша, ја је никако нисам видела. Али сам одмах приметила да је то покварена девојка. У почетку било ми је одвратно и тешко што је и она била на прозору као и ја; и затим, мало по мало, занимало ме је да је тачно посматрам. Била је наљакљива, и вребала људе а људи су је такође гледали, сви, или готово сви. Могло би се рећи, да су били предупређени неком ствари приближавајући се кући, коју су намирисали, као што пас намирише дивљач, јер су изненадно подизали главу и измењали брзо своје поглед, поглед слободних зидара.
Њен је говор био: »Хоћете ли?«
Њихов је одговарао: »Немам времена«, или »Други пут«, или »Немам ни паре«, или »Хоћеш ли да се скло-

ниш, беднице!« Очи очеве породице изговарале су ову последњу фразу.
»Ти не можеш да замислиш, како је било смешно гледати како изводи своју вештину, али више свој занат.«
»Кадкада је затварала изненада прозор и ја сам видела неког господина, који нестане иза врата. Она га је ухватила, као што пецарош ухвати кривош. Тада сам ја гледала у часовник. Он је остајао дванајест до петнајест минута, никада више. Занега, она ме је заинтересовала, на крају, овај паук. И поред тога није била ружна, ова девојка.
»Ја сам се питала: Шта то она ради да би се разумела тако брзо, тако добро, потпуно? Додаје ли она своје погледу какав знак главом или покрет руком?«
— Наставиће се —

јатељ нападао француске позиције, али је био потпуно одбијен.

Напредовање у Албанији озбиљно угрожава положаје бугарског десног крила, о чему непријатељ без сумње мора водити рачуна. Овим напредовањем Савезници ће привући многе брђане, старе прекалене борце.

Аустријанци, уз разочаране и незадовољне Бугаре, имаће великих тешкоћа у давању ефикасног отпора и сваки нови успех Савезника одјекнуће у срцу Југословена који су већ устали против аустријских управљача.

Још једним малим напредовањем и Савезници ће заузети варош Берат, и чињеница, да Аустријанци у својим коминикејима признају успех Француза и Италијана, веома је значајна. Развитак борби имаће последица за цело балканско полуострво.

ИЗ РУСИЈЕ

Штокхолм. — Телеграфу »Секолу»: Економна политика Лењина изгледа, да улази у нову фазу капиталистичког схватања. Сам он у једном од последњих говора, поменуо је државни капитализам, додавши, да би одговорио својим противницима, да је државни капитализам био узрок немачке надмоћности у европском сукобу. Влада Совјета покушава, да се споразме са једном групом капиталиста руских и страних, ради организације индустрије. Ови споразуми треба да доведу до стварања великих трустова по разним гранама руске индустрије. Ново држање Лењиново објашњава, се без сумње, тешким искушењем болшевичке владе, која је приметила да је продукција пала на минимум због економске кризе услед које ће Русија, да пати, али ово држање је доказ, да је влада болшевичка почела да увиђа озбиљност ситуације. Све је то доцкан и не може се спасти режим болшевички. Што је најзанимљивије од свију пројеката савета комесара, то је стварање једног труста са капиталом од једне милијарде рубаља.

Али је овај пројект пропао, сада се преговара о новом трусту, који би удружио капиталисте, из предела око Волге и Урала, са капиталом од 600 милиона рубаља. Руска влада учествоваће у комбинацији са 100 милиона рубаља. Једна група немачких капиталиста даће 100 милиона, а остатак даће приватни појединци из Русије.

Копенхаген. — Руси који су у последње време стигли Данску, изјављују да је све становништво са мурманске обале дефинитивно прекинуло са болшевицима и изјавило своју одлучност

да се придружи Споразуму. Америка је овом становништву упутила храну.

Штокхолм. — Према телеграмима из разних руских извора били су озбиљни нереди у Москви. Побуна се за час раширила у више квартова. Према болшевичким извештајима устанак у Москви, је угушен. Ухапшен је Савинов, јер је окривљен као покретач Мирбахова убиства. Листови пишу, да се устанак шири по целој Русији, где глад увећава незадовољство нарочито у Петрограду, где је оскудица проузроковала жалосне здравствене прилике.

Цело становништво Туркестана дигло се против болшевика и стално тражи оружја и муниције.

АУСТРИЈСКЕ ЛАЖИ

Рим. — Аустријска влада стално шири лажне вести о некој побуни у Италији, додајући да су владе Споразума биле принуђене, да пошаљу у Италију одреде своје полиције. Ово је апсолутна лаж. Само мали број полицијских агената савезничких држава раде на разним жељезничким станицама, да би давали информације трупама својих земаља.

ПРАЧНА БУДУЋНОСТ

Цирих. — »Ако Аустрија сада треба да закључи мир — пише »Цајт«, — она има да пристане на захтеве својих непријатеља. Она треба да уступи провинције италијанске Италији, а југословенске Србији. Монархија ће бити распарчана на једну серију државица малих и средњих. — Има можда »политичких духова« који су »далековиди«, за које ова перспектива не представља ништа страшно?»

»Беч, каже лист, неће више бити престоница! Престаће да буде престоница једне велике силе, саобраћајни центар једне огромне економске територије; а ова деградација повући ће за собом пропад његове трговине, пад индустрије, уништење непокретних добара, престанак рада врло брз, без наде на боље дане.

»По улицама које су пуне света, трава ће покрити калдрму; густа предграђа претвориће се у рушевине. И та гомила остатака показује будућим генерацијама, како је политичка слабост кажњена економском смрћу!»

НАД БРИЦОМ

Лондон. — (Званично) Енглески хидроплани били су врло активни између 21 и 24 јуна. Напали су докове Остенде, Зебрица и Брица и бацили 6.000 кила бомби. У ваздушној борби оборено је 5 немачких ле-

роплана и 3 избачена ван контроле. Сви енглески апарати вратили су се неповређени.

ЈАПАН

Лондон. — Јапански амбасадор у Вашингтону изјавио је, да се немачки цар труди, да завади Јапан и Америку, али ће Јапан учинити све да победи право и слобода, а да ће сви напори Немаца, да заваде Савезнике, остати узалудни и без резултата.

ДОБАР ОДГОВОР

Париз. — »Газет де Лозан« прави алузију, на један чланак, који је изашао у »Национал Цајтунгу« из Базела, и у коме неки Бон сматра да Немци имају право на земље у којима се говори немачки језик. Овај Немац тврди, да су те земље Аустрија, Штајерска, Тирол, Форалберг, Швајцарска, Балтске земље, Фламанска и Холандија.

»Газет де Лозан« назначавача озбиљност овога факта, да један немачки новинар пише после четворогодишњег искуства ратног, у једном од најзначајнијих немачких листова у Швајцарској, да се Швајцарска може сматрати као још не ослобођена земља.

»Газет де Лозан« каже: »Како ми Швајцарци можемо припадати Немцима, као што Трст и Трентин припадају Италији, као што је Елзас француски, као што Галиција припада Пољској? Ми смо потпуно ослобођени од сваког страног утицаја.

Сећамо се, да смо у школи научили, да смо некада ослобођени на Моргартену и Семпаху. За сада ми немамо потребу, да нас ма-

ко ослобађа политички, све наше историјске успомене уче нас да рачунамо више на заслуге наших предака и наше сопствене жеље, него ли на такво ослобођење, које препоручује Бон или немачка врховна команда, која је то применила на Фламанде, Финце и остале жртве.

Дневне Вести

ГРЧКИ КРАЉ У СОЛУНУ
Стра у 9 часова пре подне стиже грчки краљ у Солун.
Воз којим ће доптовати стаће код Беле Куле.

КОНЦЕРАТ

Данас приређују концерат Српско-Железничко Особље у сали пиваре »Олимпос« у Бекчинару (у близини жељезничке станице С. О.) Програм је пробран. Свираће и певаће хор Српских Железничара. ПОЗОРИШТЕ У ЗЕЈТИНЛИКУ
На петров-дан, у позоришту Реконвал. Одељења у Зејтинлику, даваће се први чин из »Биде« од Ј. Веселиновића и Нушићев »Кнез Иво од Семберије.« Почетак у 8 часова у вече.

САОПШТЕЊА

ЧИТУЉА. — Јављамо сродницима, пријатељима и друговима да је наш непрежаљени Миодраг Т. Годоровић свршен правник, преминуо 2 маја ове год. у својој 21 години. Ожалошћени: стричеви: Алемпије, Илија, Милија, Бурђе, и Богдан, дедови: Вијин и Анђелко, ујак Радомир П. Цукић сви на фронту и дедови Теодосије и Тока, стриц Танасије и брат Радомир у Србији.

ЧИТУЉА. — 8 априла о. г. умрла је у Србији, у цвету своје младости, Вукосава, свршена ученица учитељске школе, кћи Воје Милорадовића учитеља из Кнића.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Преко ноћи Французи су проширили задобијени терен на ивицама шуме Рец.

Французи су заузели сасвим село и станицу Корси као и замак и мајур Сен Пол. Зарабили су око 50 људи, од којих 1 официра.

У два испада у пределу Мезон де Шампањ и Мон Сан Ном Французи су задобили око 12 заробљеника.

23 сата. — При једном извиђању у пределу Бисиера Французи су задобили 5 заробљеника и један митраљез.

Беспрекидна активност на разним тачкама фронта.

У току месеца јуна француски су авијатчари оборили 150 немачких аероплана, а оштетили 180, сем тога запалили су 31 немачки балон.

Француски аероплани за бомбардовање ба-

цили су преко 600.000 кила пројектила, и то 213.600 кила преко дана, а 390.400 кила преко ноћи.

СОЛУНСКИ ФРОНТ

Јужно од Деволу француске трупе продужујући своје успехе заузеле су цео врх Косница и сва села у долини Теорике; лево од њих Италијани су заузели висове Кафа Кулмака. Преко 250 војника и 4 официра пади су у руке Француза. Аустријанци су претрпели озбиљне губитке и повлаче се палећи своје депое и плачкајући.

На македонском фронту аустро-бугарска артиљерија развила је велику активност, нарочито западно од Вардара и северно од Битоља.

Енглески су авијатчари са успехом бомбардовали више непријатељских депое у долини Струме.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Уобичајена извиђања и узнемиривања непријатеља као и интензивна артиљеријска ватра у долини Бренте. На висоравни Азиаго и на Корноне наше су предстраже натерале у бегство непријатељске патроле.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Прошле ноћи северо-источно од Ипра задобили смо заробљеника.

Преко дана аустралијске су трупе ушле у немачке линије у близини Менли продрвши знатно у дубину и одвукавши са

собом преко 70 заробљеника и неколико митраљеза. На другим тачкама фронта наше су патроле такође задобиле заробљеника.

Авијатика. — 27 јуна наши су авијатчари уништили 7 немачких аероплана и 6 оборили ван контроле. Наша четири нема.

Бачено је 10.000 кила бомба на равне објекте.

Једна наша ескадрила јурос је бомбардовала жељезничке раскрснице у Оњенбургу и опажени су погодци. Сви апарати вратили су се.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Штокхолм. — Према руским листовима, становници из окупираних руских крајева изјављују категорички, да немачки војници дезертирају у врло великом броју чим добију наређење да путују на западни фронт. Овде наводе и случај једног официра, који је извршио самоубиство, јер није могао наговорити своје војнике, да отпутују.

Лондон. — У једном уводном чланку »Манчестер Гвардиан« тражи да се македонски фронт појача. У политичким круговима говори се много о овом чланку.

Штокхолм. — Влада објављује, да је закључен споразум између Шведске, Финске и Немачке, према којему ће бити порушена сва утврђења, која се налазе на Александријским острвима.

Париз. — Јављају из Цириха да је Хертлинг дао оставку.

Билев је позван из Швајцарске и политички кругови сматрају, да ће Билев постати канцелар.

Париз. — Према једној статистици, Немци су од почетка рата до данас, изрекли казне за 24.000 година затвора над грађанима Алзас Лорена због њихових симпатија према Француској.

Лондон. — Белгијски краљ и кралица, који су дошли у Енглеску да учествују у прослави сребрне свадбе краља Ђорђа и краљице Марије, били су најсрдачније дочекани у Лондону; били су бурно поздрављени од огромне масе света док је музика свирала белгијску химну.

Париз. — Према последњим телеграмима, болшевици су преко Берлина — због чега ово треба примити са резервом — известили неутралне земље, да је у Москви оласадно стање и да су болшевици потпуно господари ситуације; жељезничари, подстрекавани од револуционарних социјалиста на штрајк, одбили су, да штрајкују.

Коловође устанка ухапшени су и признали су терористичку организацију своје странке, која је одговорна за убиство Мирбаха. Странци је био циљ, да изазове уништење брестлитовског уговора о миру.

Из телеграма којелистови доносе, Лењин је извршио више стотина хапшења између социјалистичких вођа. Листови истичу, да и ако је, према болшевичким вестима, Лењин угушио буњу у Москви, покрет упркос демантиа захвата целу Русију.

Париз. — Већ три недеље влада ужасна врућина у Паризу. Јуче је било нарочито загушљиво. Термометар у сени има 32 степена Целсиуса.

Париз. — Листови објављују 36 победу Мадона, дванаест победа потпоручника Сардијеа. Овај последњи је млади јунак из класе 1917.

Вашингтон. — Одговарајући на телеграм који је упутио Пвенкаре поводом прославе америчког народног празника, председник Вилсон се радује што је славна прослава постала сведок браства слободних народа за ствар народног суверенитета.

Он изражава веру и наду, да ће ова заједница довести до дефанитивног триумфа, не само правду Француске и Америке већ и право целог Човечанства.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

28 јуна ретко пушкарање и слабо обострано артиљеријско дејство.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српска књижара М. Ристивојевића код Беле Куле. 4—10

Препоручује разне српске књиге и романе, разне уџбенике за изучавање страних језика, календаре, дописне карте са најновијим српским сликама, разни канцеларијски материјал и војничке дописне карте.

ПРЕСЕЉЕНА КЊИЖАРА. — Српска књижара М. Ристивојевића пресељена је до самог Серкла француског улица идући од Беле Куле ка Марсовом пољу, с десне стране бр. 6.